

Tanke at kontrafigurere Proklamationen. Det stod for mig, at den maaskee som den tidligere Proklamation kunde være undertegnet af Kongen alene, eller — det var et Spørgsmaal, som jeg ikke havde dannet mig nogen endelig Mening om — tillige af Krigsministeren, hvis han maatte billige den. Man havde som sagt opfattet Betydningen af Telegrafdepeschen paa en anden Maade her i Ministeriet; man havde troet, at den havde faaet allerhøieste Approbation og tillige havde min Kontrafiguratur, og da man trængte meget paa hurtigt at faae Noget til det urolige Publikum, besluttede man at lade den offentliggøre her i Byen, skøndt den ikke var beregnet paa Stemningen i Hovedstaden, men paa Armeen, hvor jeg troede, den ikke vilde gjøre noget daarligt Indtryk. Jeg haaber imidlertid, at H. Majestæt vil tilgive os den Feiltagelse, der er indløben; men, da jeg derved er kommen til at staae i et noget stærkt Lys, saa har jeg efter nærmere Overveieelse fundet mig foranlediget til fuldstændigt at ophjse Sagen saaledes, som den er gaaet til. Jeg behøver iøvrigt neppe at tilføie, at jeg har den meest vindsfrænkede og ubetingede Tillid til min høitagtede Kollega, Krigsministeren, til hvem jeg i alle militære Spørgsmaal ubetinget slutter mig, og, at jeg derfor altid har tænkt mig, at saafremt det Tilfælde skulde indtræde, at hans Anstueelse skulde gjøre ham det nødvendigt at sætte, om jeg saa maatte, sin ministerielle Eksistens paa Spil, vilde min ministerielle Eksistens i saadanne militære Spørgsmaal knytte sig til hans. Han har i hele den Tid, jeg har arbejdet sammen med ham, viist en saadan Arbejdsdygtighed, en saadan Ufortrødenhed og Koldblodighed, at det er med sand Glæde, man maa see ham i ethvert som helst Ministerium, om endogsaa dets politiske Farvenuance er noget forskjellig. Men jeg kan dog ikke Andet end fremhæve, at alt dette er steet ved en Feiltagelse, som man forøvrigt, naar man veed, hvilke Feiltagelser Telegrafen kan foranledige, vil finde ikke lidet undskyldelig. Naar man altsaa deri, at jeg har forberedet denne Proklamation, vil slutte sig til en Forbudviden hos mig om Beslutningen om at opgive Dannevirkestillingen, saa vil man see, at der ikke er taget i Beregning den Hurtig-

hed, hvormed Meddelelser nu finde Sted. Forsattet paa Søen imellem Sønderborg og Flensborg gif Proklamationen den samme Dag pr. Telegraf til Kjøbenhavn, blev trykt og opslaaet der den samme Dags Aften. Forsaavidt det, at der i Proklamationen er angivet Grunden til, at Hæren trak sig tilbage, idet nemlig Kongen udtaler, at de krigskyndige Ledere troede, at Han ellers ikke vilde have nogen Armee, kunde synes at staae i nogen Modsigelse med min Ytring i Søndags om, at der var noget Uforklarligt for mig i den tagne Beslutning, saa heroer dette paa en fuldstændig Misforstaaelse. Der var nemlig to Hovedpunkter i Instruzen, paa hvilke den hvilede; det ene var, at der skulde ydes et kraftigt Forsvar ved Dannevirke, og det andet Punkt var, at Hæren ikke maatte oprives. I det Dieblis altsaa, at den kommanderende General fandt det rigtigt at opgive Stillingen ved Dannevirke, var tillige den Grund klar, af hvilken han havde gjort det, nemlig for at Hæren ikke skulde blive overreven; men der er Noget, som for mig trænger til en Forklaring, til en Oplysning, det er nemlig, hvorledes Generalkommandoen i Løbet af de omtalte 24 Timer var kommen til den Overbeviisning, at, dersom man ikke tog denne Beslutning, vilde Hæren blive overreven.

Det er en lille Rejsebeskrivelse, jeg har tilsladt mig at meddele, og for at slutte hele dette Affnit af mit Liv, maa jeg tilføie, at jeg, efter at have fremstillet Sagen i begge Thing, begav mig til mit Hjem, idet man dog fra forskjellige Sider angav for mig, at mit Ophold der ikke var sikkert. Jeg maatte imidlertid ansee det for stridende mod min Værdighed, om jeg skulde frygte for at staae ligeoverfor det kjøbenhavnske Publikum, naar Landets Sønner stode ligeoverfor Fjendens Kugler. Da jeg efter den noget anstrengende Dag havde lagt mig til Hvile, varede det heller ikke længe, inden jeg blev forstyrret ved Raab, hvoraf jeg ikke hørte det første Ord, jeg veed ikke, om det var: „Leve eller døe Landsforræderen Monrad!“ „Til Helvede med den sorte Sjæl!“ og saa fremdeles. Jeg tilstaaer, at jeg ikke egentlig sølte nogen Uvillie ved at høre disse Udtryk; jeg saae egentlig deri et Billede